

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
PEDRO CRUZ VILLALÓN
esitatud 29. märtsil 2012¹

Kohtuasi C-616/10

Solvay SA
versus

Honeywell Fluorine Products Europe BV, Honeywell Belgium NV, Honeywell Europe NV

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Rechtbank 's-Gravenhage (Madalmaad))

Õiguslane koostöö tsiviilasjades — Kohtualluvus ja kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine — Määrus (EÜ) nr 44/2001 — Hagi, mis käsitleb Euroopa patendi rikkumist — Valikuline ja erandlik kohtualluvus — Artikli 6 punkt 1 — Kostjate paljusus — Artikli 22 punkt 4 — Patendi kehtivuse vaidlustamine — Artikkel 31 — Ajutised või kaitsemeetmed

1. Rechtbank 's-Gravenhage (Madalmaad), kelle menetluses on erinevates liikmesriikides asuvate äriühingute vastu esitatud hagi, mis käsitlevad Euroopa patendi rikkumise tuvastamist, ning kellele on seejärel esitatud ajutise meetme kohaldamise taotlus piiriülese rikkumise keelamiseks, esitab Euroopa Kohtule mitu eelotsuse küsimust, mis puudutavad nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades² kohaldamist intellektuaalomandiõiguste vaidlustele.

1 — Algkeel: prantsuse.

2 — EÜT L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 11/33, lk 107.

2. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu väga täpsed küsimused³ puudutavad mõningaid põhiprobleeme,⁴ mis tekivad selle määruse kohaldamisel Euroopa patente puudutavatele piiriülestele vaidlustele,⁵ ning annavad seega Euroopa Kohtule võimaluse täpsustada olulisimaid selles valdkonnas tehtud kohtuotsuseid, mis käsitlevad määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1,⁶ artikli 22 punkti 4⁷ ja artikli 31⁸ tõlgendamist.

I. Õiguslik raamistik

3. Vastavalt määruse nr 44/2001 artiklile 3 saab erandina sama määruse artiklis 2 kehtestatud põhimõttest isikuid, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, teise liikmesriigi kohtusse kaevata üksnes sama määruse artiklites 5–24 sätestatud korras.

4. Määruse nr 44/2001 artikkel 6 näeb ette, et isiku, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib kaevata ka:

„[...]

1. juhul kui kostjaid on mitu, selle paiga kohtusse, kus on neist ühe alaline elukoht, tingimusel et nõuded on sedavõrd tihedalt seotud, et eri menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos;

[...]”

5. Määruse nr 44/2001 artikkel 22 sätestab:

„Alalisest elukohast olenemata on erandkorras pädevad järgmised kohtud:

[...]

4. menetluste puhul, mis seonduvad patentide, kaubamärkide, disainilahenduste või muude selliste hoiuleandmisele või registreerimisele kuuluvate õiguste registreerimise või kehtivusega, selle liikmesriigi kohtud, kus hoiulevõtmist või registreerimist taotletakse, kus see on toimunud või kus see loetakse toimunuks ühenduse dokumendi või rahvusvahelise konventsiooni tingimuste kohaselt.

3 — Lisaks on need küsimused esitatud kõigest veidi aega pärast seda, kui Euroopa Komisjon avaldas 14. detsembril 2010 ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (uuesti sõnastatud) (KOM(2010) 748 (lõplik), edaspidi „määruse nr 44/2001 ümbersõnastamise ettepanek“). Selle ettepaneku analüüsi kohta vt Heinze, C. „Choice of Court Agreements, Coordination of Proceedings and Provisional Measures in the Reform of the Brussels I Regulation“, *Rabels Zeitschrift für ausländisches und internationales Privatrecht*, 2011, 75. kd, lk 581 jj.

4 — Probleemid, mille komisjon tõi esile oma 21. aprilli 2009. aasta aruandes Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele nõukogu määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) kohaldamise kohta (KOM(2009) 174 (lõplik); punkt 3.4). Vt ka 21. aprilli 2009. aasta roheline raamat nõukogu määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) läbivaatamise kohta (KOM(2009) 175 (lõplik); punktid 4 ja 6) ja Euroopa Parlamendi 7. septembri 2010. aasta resolutsioon nõukogu määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) rakendamise ja läbivaatamise kohta (ELT 2011, C 308 E, lk 36, punkt 22).

5 — Vt eelkõige Fernández Arroyo, D. P., *Compétence exclusive et compétence exorbitante dans les relations privées internationales*, RCADI, 2006, 323. kd, eriti lk 95, punktid 80 jj; Leible, S. ja Ohly, A. (toim.), *Intellectual Property ja Private International Law*, Mohr Siebeck, 2009; Schauwecker, M., *Extraterritoriale Patentverletzungsjurisdiktion. Die internationale Zuständigkeit der Gerichte außerhalb des Patenterteilungsstaates für Verletzungsverfahren*, Carl Heymanns Verlag, 2009; Nourissat, C. ja Treppoz, E., *Droit international privé et propriété intellectuelle. Un nouveau cadre pour de nouvelles stratégies*, Lamy, Axe Droit, 2010; Winkler M., *Die internationale Zuständigkeit für Patentverletzungsstreitigkeiten*, Peter Lang, 2011.

6 — 13. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-539/03: Roche Nederland (EKL 2006, lk I-6535).

7 — 13. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-4/03: GAT (EKL 2006, lk I-6509).

8 — 17. novembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-391/95: Van Uden (EKL 1998, lk I-7091).

Ilma et see piiraks 5. oktoobril 1973. aastal Münchenis allakirjutatud Euroopa patendikonventsiooniga Euroopa Patendiametile antud volitusi, on ühele riigile antud Euroopa patentide registreerimise või kehtivusega seotud menetlustes alalisest elukohast olenemata erandkorras pädevad asjaomase liikmesriigi kohtud;

[...].”

6. Lõpuks sätestab määruse nr 44/2001 artikkel 31:

„Liikmesriigi kohtute kaudu võib taotleda selliseid ajutisi meetmeid, sealhulgas kaitsemeetmeid, mis on selle riigi seadustega ette nähtud, isegi juhul, kui teise liikmesriigi kohtud on määruse (EÜ) nr 44/2001 kohaselt asja sisuliseks arutamiseks pädevad.”

II. Põhikohtuasja asjaolud

7. Äriühing Solvay SA, kes on asutatud Belgias ja kellele kuulub mitmes liikmesriigis⁹ kehtiv Euroopa patent EP 0 858 440, esitas 6. märtsil 2009 Madalmaades asuvale kohtule Rechtbank 's-Gravenhage hagi¹⁰ nimetatud patendi mitme siseriikliku osa rikkumise tuvastamiseks kolme äriühingu vastu, kes on pärit kahest erinevast liikmesriigist: nimelt Madalmaades asuva Honeywell Fluorine Products Europe BV ja Belgias asuvate Honeywell Belgium NV ja Honeywell Europe NV¹¹ vastu, põhjusel et viimased olid turustanud Honeywell International Inc. toodetud toodet (HFC-245), mis on identne nimetatud patendiga kaitstuga.

8. Selles menetluses esitas Solvay SA 9. detsembril 2009 põhikohtuasja kostjate vastu kõrvalnõude,¹² taotledes niisuguse ajutise meetme kohaldamist, millega kogu põhikohtuasja menetluse ajaks keelatakse piiriülene rikkumine.

9. Kuna põhikohtuasja kostjad väitsid kõrvalmenetluses, et vaidlusaluse patendi siseriiklikud osad on tühised – olgugi et nad ei ole nõudnud ega väljendanud kavatsust nõuda patendi tühistamist – ning kuna nad on vaidlustanud nii põhihagi kui ka kõrvalnõude allumise asja menetlevale Madalmaade kohtule, otsustas Rechtbank 's-Gravenhage menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule eelotsuse küsimuse seoses määruse nr 44/2001 artikli 6 lõike 1 tõlgendamisega ja mitu eelotsuse küsimust seoses määruse nr 44/2001 artikli 22 punktiga 4 ja artikliga 31.

III. Eelotsuse küsimused

10. Rechtbank 's-Gravenhage küsimused on järgmised:

„1. Määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 kohta:

Kas juhul, kui kahele või mitmele erinevatest liikmesriikidest pärit äriühingule heidetakse nimetatud liikmesriikidest ühe liikmesriigi kohtus pooleli olevas menetluses igapähele eraldi ette, et nad on patendiga kaitstud toimingutes ühe ja sama toote puhul pannud toime rikkumise Euroopa patendi – nii nagu see kehtib teises liikmesriigis – ühe ja sama siseriikliku osa suhtes, on olemas eri menetlustest tulenevate „vastuoluliste otsuste” võimalus [nimetatud] määruse artikli 6 punkti 1 tähenduses?

9 — Praegusel juhul on nendeks riikideks Austria, Iirimaa, Taani, Kreeka, Luksemburg, Portugal, Rootsi ja Soome. Tuleb lisada ka Liechtenstein ja Šveits.

10 — Edaspidi „põhihagi”.

11 — Edaspidi „põhikohtuasja kostjad”.

12 — Edaspidi „kõrvalmenetlus”.

2. Määruse nr 44/2001 artikli 22 punkti 4 kohta:

- a) Kas [selle määruse] artikli 22 punkti 4 tuleb sel juhul kohaldada välismaa patendil põhineva ajutiste meetmete kohaldamise taotluse lahendamise menetluses (nagu „ajutine” piiriülese rikkumise keeld), kui kostja esitab vastuväite, et vaidlusalune välismaa patent, millele tuginetakse, on tühine, kusjuures tuleb silmas pidada, et kohus ei tee sel juhul lõplikku otsust kaitstava patendi kehtivuse kohta, vaid annab hinnangu selle kohta, kuidas otsustaks kohus, kellele asi allub [nimetatud määruse] artikli 22 punkti 4 kohaselt, ning ajutiste meetmete kohaldamise taotlus rikkumiskeelu kehtestamiseks jäetakse sel juhul rahuldamata, kui kohtu arvates on olemas mõistlik võimalus, mida ei saa arvestamata jätta, et kohus, kellele asi allub, tunnistab vaidlusaluse patendi tühiseks?
- b) Kas menetluses eelmise küsimuse tähenduses esitatakse määruse [nr 44/2001] artikli 22 punkti 4 kohaldamiseks tühisuse vastuväitele selles mõttes vorminõudeid, et [selle määruse] artikli 22 punkti 4 kohaldatakse üksnes juhul, kui kõnealuse artikli kohaselt pädevale kohtule on juba esitatud tühistamishagi või see esitatakse kohtu poolt määratud tähtaja jooksul, et selleks on igal juhul patendi omanik kohtusse kutsutud või kutsutakse, või piisab üksnes tühisuse vastuväite esitamisest, ja kui see on nii, siis kas asjaomase vastuväite sisule esitatakse selles mõttes nõudeid, et see peab olema piisavalt põhjendatud ja/või et selle vastuväite esitamist ei saa pidada õiguse kuritarvitamiseks?
- c) Kui vastus [esimesele] küsimusele on jaatav, siis kas rikkumishagi allub pärast seda, kui menetluses esimese küsimuse tähenduses on esitatud tühisuse vastuväide, asja menetlevale kohtule ning peab selle tagajärjel (kui hageja seda soovib) rikkumise suhtes toimuva menetluse peatama seni, kuni kohus, kellele asi allub määruse [nr 44/2001] artikli 22 punkti 4 kohaselt, on patendi asjaomase siseriikliku osa kehtivuse kohta teinud otsuse, või tuleb nõue jätta rahuldamata, kuna kohtuotsuse tegemise jaoks olulise vastuväite üle ei tohi otsustada, või läheb rikkumishagi pärast tühisuse vastuväite esitamist selle kohtu alluvusest välja?
- d) Kui vastus [esimesele] küsimusele on jaatav, siis kas liikmesriigi kohus saab määruse [nr 44/2001] artiklist 31 tuletada niisuguse taotluse temale allumise, millega välismaa patendi alusel taotletakse ajutiste meetmete kohaldamist (nagu piiriülese rikkumise keeld), ja millele esitatakse vastuväide, et kaitstav patent on tühine, või (kui peaks otsustatama, et [kõnealuse määruse] artikli 22 punkti 4 kohaldamine ei mõjuta rikkumishagi lahendamise allumist Rechtbankile) niisuguse vastuväite temale allumise, milles väidetakse, et vaidlusalune välismaa patent on tühine?
- e) Kui vastus [neljandale] küsimusele on jaatav, siis millised faktid või asjaolud on selleks vajalikud, et saaks eeldada [eespool viidatud] kohtuotsuse Van Uden punktis 40 nimetatud reaalset seost taotletud meetmete eseme ja selle osalisriigi territoriaalse pädevuse vahel, kus asub kohus, kelle poole pöörduti?”

11. Põhikohtuasja hageja ja kostjad, Saksamaa Liitvabariik, Kreeka Vabariik, Hispaania Kuningriik ning komisjon on esitanud kirjalikud märkused. Solvay SA, de Honeywell Fluorine Products Europe BV ja Hispaania Kuningriigi ning komisjoni esindajad kuulati ära 30. novembril 2011 toimunud kohtuistungil.

IV. Analüüs

12. Sissejuhatuseks tuleb meenutada, et kuivõrd määrus nr 44/2001 asendab nüüdsest liikmesriikidevahelistes suhetes¹³ 27. septembri 1968. aasta konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades,¹⁴ siis kehtivad nimetatud konventsioonile Euroopa Kohtu antud tõlgendused ka nimetatud määruse kohta, kui määruse ja Brüsseli konventsiooni sätteid saab käsitada samaväärsena¹⁵. Lisaks ilmneb määruse nr 44/2001 põhjendusest 19, et tuleb tagada Brüsseli konventsiooni ja kõnealuse määruse vaheline järjepidevus.

A. Põhikohtuasi ja määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 tõlgendamine

13. Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult sisuliselt teada, kas ta võib kuulutada, et asi allub talle määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 alusel. Täpsemalt soovib ta selgitusi küsimuses, kas asjaolu tõttu, et talle on esitatud hagi, mis puudutab ühte Madalmaades ja kahte Belgias asuvat ettevõtjat, esineb vastuoluliste kohtuotsuste tegemise oht, mistõttu selle sätte kohaselt on õigustatud asja allumine temale.

14. Määruse nr 44/2001 artikli 6 punkt 1 annab kostjate paljususe korral hagejale võimaluse kaevata nad neist ühe asukoha kohtusse, tingimusel et nõuded on sedavõrd tihedalt seotud, et eri menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitav neid menetleda ning otsuseid teha koos.¹⁶

15. Euroopa Kohus kujundas tiheda seose nõude välja juba Brüsseli konventsiooni artikli 6 punkti 1 tõlgendades¹⁷ ehk enne seda, kui see pandi kirja määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1¹⁸, et vältida võimalust, et erand põhimõttest, et asi allub kostja elukoha liikmesriigi kohtutele, seab selle põhimõtte enda olemasolu kahtluse alla.

16. Euroopa Kohus on samuti täpsustanud, et selleks, et otsuseid saaks pidada vasturääkivaks, ei piisa erinevustest vaidluse lahenduses. Lisaks on tarvis, et see erinevus esineks ühe ja sama faktilise ja õigusliku olukorra puhul.¹⁹

17. Siseriikliku kohtu ülesanne on kõiki toimikumaterjale arvesse võttes hinnata, kas talle esitatud erinevad nõuded on omavahel seotud ehk seda, kas nõuete eraldi menetlemise korral on olemas vastuoluliste otsuste oht.²⁰

13 — Taani Kuningriigi osas vt Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vaheline leping, mis käsitleb kohtualluvust ja kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusajades; lepingule kirjutati alla 19. oktoobril 2005 Brüsselis (ELT L 299, lk 62).

14 — EÜT 1972, L 299, lk 32; edaspidi „Brüsseli konventsioon”.

15 — Vt eelkõige 10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-292/08: German Graphics Graphische Maschinen (EKL 2009, lk I-8421, punkt 27) ning 18. oktoobri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-406/09: Realchemie Nederland (EKL 2011, lk I-9773, punkt 38).

16 — 27. septembri 1988. aasta otsus kohtuasjas 189/87: Kalfelis (EKL 1988, lk 5565, punkt 12); 27. oktoobri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-51/97: Réunion européenne jt (EKL 1988, lk I-6511, punkt 48); eespool viidatud kohtuotsus Roche Nederland jt (punkt 20).

17 — Eespool viidatud kohtuotsus Kalfelis (punkt 12).

18 — Nagu Euroopa Kohus tuletas meelde eespool viidatud kohtuotsuses Roche Nederland jt (punkt 21).

19 — Eespool viidatud kohtuotsus Roche Nederland jt (punkt 26); 11. oktoobri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-98/06: Freeport (EKL 2007, lk I-8319, punkt 40); 1. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-145/10: Painer (EKL 2011, lk I-12533, punkt 79).

20 — Eespool viidatud kohtuotsused Freeport (punkt 41) ja Painer (punkt 83).

18. Eespool viidatud kohtuotsuses Roche Nederland jt leidis Euroopa Kohus siiski, et juhul, kui erinevates liikmesriikides on samaaegselt esitatud patendi rikkumisega seotud hagid, mida vastavalt Müncheni konventsiooni artikli 64 lõikele 3 tuleb lahendada iga vastava riigi kehtiva siseriikliku õiguse alusel,²¹ ei ole õiguslikud asjaolud samad,²² nii et võimalikke erinevaid otsuseid ei saa pidada vastuoluliseks.²³

19. Teisisõnu – näib, et põhimõtteliselt ei ole määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 tingimused täidetud juhul, kui patendi rikkumist käsitleva hagi aluseks on Euroopa patent.

20. Euroopa Kohtu otsusest Roche Nederland jt alguse saanud kohtupraktikat on sellest seisukohast kõvasti kritiseeritud,²⁴ kuna see vähendab märkimisväärselt määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 kohaldamisala²⁵ intellektuaalomandi valdkonnas.²⁶ Laialt levinud arvamus on,²⁷ et see nõrgestab Euroopa patentide omanike kaitset,²⁸ mis aga on vastuolus Müncheni konventsiooni artikliga 69.²⁹

21. Kas seetõttu tuleb asuda seisukohale, et käesolevas asjas tõstatatud probleemi tõttu tuleb lõplikult otsustada kohtuasjas Roche Nederland jt välja kujundatud kohtupraktika juurde jäämise või sellest loobumise kasuks?

22. Ma ei arva nii. Mulle näib, et lähenemist on võimalik muuta varjundirikkamaks – nagu on välja pakkunud ka Hispaania Kuningriik ja Saksamaa Liitvabariik ning komisjon –, piiritledes täpselt kohtuasjas Roche Nederland jt välja kujundatud kohtupraktika ulatust.

23. Põhikohtuasjas vaidluse all olev õiguslik olukord erineb eespool viidatud kohtuasja Roche Nederland jt omast, kuna põhikohtuasja Madalmaades ja Belgias asuvatele kostjatele heidetakse igapähele eraldi ette samade võltsitud toodete turustamist nendes samades liikmesriikides ning seeläbi samade „Euroopa patendi siseriiklike osade” rikkumist viimati nimetatud liikmesriikides.

21 — Punkt 30.

22 — Punkt 31.

23 — Punktid 32 ja 35.

24 — Vt eelkõige European Max-Planck Group on Conflict of Laws in Intellectual Property (CLIP), *Intellectual Property and the Reform of Private International Law: Sparks from a Difficult Relationship*, IPRax, 2007, nr 4, lk 284; kohtujurist Trstenjaki ettepanek kohtuasjas, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus Painer (ettepaneku punktid 78–85 ning ettepaneku punktis 78 viidatud kohtupraktika); vt lisaks Muir Watt H., „Article 6”, teoses Magnus, U. ja Mankowski, P., *Brussels I Regulation*, 2. tr, Sellier, European Law Publishers, 2012, lk 313, nr 25a; Noorgård M., A, *Spider without a Web? Multiple Defendants in IP Litigation*, teoses Leible, S. ja Ohly, A. (toim), *op. cit.*, lk 211; Gonzalez Beilfuss, C., „Is there any Web for the Spider? Jurisdiction over Co-defendants after Roche Nederland”, teoses Nuyts, A. (toim), *International Litigation in Intellectual Property and Information Technology*, Kluwer Law International, lk 79.

25 — Mõni kriitik on siiski möönnud, et see kohtupraktika tegi lõpu aastaid kestnud ebakindlusele ning suurendas ühtlustamise taset Euroopas. Vt selle kohta Kur, A., „Are there any Common European Principles of Private International Law with regard to Intellectual Property”, teoses Leible, S. ja Ohly, *op. cit.*, lk 1 ja 2.

26 — Eelkõige Hess, B, jt, *Report on the Application of Regulation Brussels I in the Member States* (Study JLS/C4/2005/03), Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg, september 2007, nr 204, lk 104 (edaspidi „Heidelbergi aruanne”).

27 — Komisjon on ise osutanud sellest kohtupraktikast tulenevatele raskustele oma 21. aprilli 2009. aasta aruandes määruse nr 44/2001 kohaldamise kohta (punkt 3.4). Roheline raamat määruse nr 44/2001 läbivaatamise kohta käsitleb seda küsimust siiski väga ettevaatlikult, arvestades mh eespool viidatud kohtuotsuse Roche Nederland jt punkte 36–38. Igal juhul tuleb tõdeda, et ta ei pannud oma määruse nr 44/2001 ümbersõnastamise ettepanekus ette selle määruse artiklit 6 muuta, olgugi et tema eesmärk oli kõigest „kehtiva süsteemi teatud puudusi kindlaks teha” ja kõrvaldada, kuni luuakse ühtne Euroopa ja ühenduse patente puudutavate vaidluste lahendamise süsteem. Vt selle kohta ka ELTL artikli 218 lõike 11 alusel 8. märtsil 2011 antud arvamus 1/09 (EKL 2011, lk I-1137), milles Euroopa Kohus asus seisukohale, et kavandatav kokkulepe ühtse patendivaidluste lahendamise süsteemi („Euroopa patendi ja ühenduse patendi kohus”) loomiseks ei ole kooskõlas EL lepingu ja EL toimimise lepingu sätetega.

28 — Heidelbergi aruanne, lk 338, nr 825 jj.

29 — Heidelbergi aruanne, lk 340, nr 833.

24. Nende argumentide asjakohasuse hindamiseks võib olla kohane analüüsida olukorda, mis valitseks, kui määruse nr 44/2001 artikli 6 punkt 1 tuleks tunnistada kohaldamatuks. Madalmaade kohtule, kes esitas eelotsusetaotluse, alluks vaidlus osas, mis puudutab Madalmaades asuvat põhikohtuasja kostjat, ning kahe Belgias asuva põhikohtuasja kostja vastu peaks põhikohtuasja hageja esitama patendi rikkumist käsitleva hagi Belgia kohtule vastavalt kõnealuse määruse artiklile 2.³⁰

25. Mõlemad kohtud peaksid kumbki omalt poolt analüüsima hagi esemeks olevaid rikkumisi põhimõtte *lex loci protectionis*³¹ alusel vastavalt erinevatele siseriiklikele normistikele, mis reguleerivad väidetavat „Euroopa patendi siseriiklike osade” rikkumist. Näiteks peaksid nad ühe ja sama Soome õiguse alusel hindama, kas kolm põhikohtuasja kostjat on rikkunud Euroopa patendi Soome osa seetõttu, et nad on turustanud identset võltsitud toodet Soome territooriumil.

26. Peab paika, et neil asjaoludel peaksid nad tegema otsuse samas õiguslikus olukorras – mille puhul on rikutud niisuguse patendi üht ja sama siseriiklikku osa, mille kaitse ulatus on määratletud ühel ja samal moel³² –, kuid võivad jõuda diametraalselt vastupidiste otsusteni.

27. Teisisõnu, määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 ei saa kohaldada niisugustele patendi rikkumist käsitlevatele hagidele, mis on esitatud erinevates liikmesriikides asuvate erinevate äriühingute vastu, kuna nende ese on erinevates liikmesriikides toime pandud teod, millega on rikutud erinevaid Euroopa patendi siseriiklikke osi, mida reguleerivad erinevad normistikud.³³ Seda artiklit saaks seevastu kohaldada – eeldusel, et tegemist on sama õigusliku olukorraga – patendi rikkumist käsitlevatele hagidele, mis on suunatud erinevates liikmesriikides asuvate erinevate äriühingute vastu, kui igauks neist käsitleks ühes ja samas liikmesriigis toime pandud tegusid, millega on rikutud ühte ja sama Euroopa patendi siseriiklikku osa, mida reguleerib sama normistik.³⁴

28. Olgu siiski meenutatud, et liikmesriigi kohus peab määruses nr 44/2001 sisalduvaid erandliku kohtualluvuse eeskirju tõlgendades³⁵ austama õiguskindluse põhimõtet, mis on üks selle määruse eesmärkidest ning mis tähendab, et määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 tuleb tõlgendada selliselt, et „keskmiselt informeeritud kostjal oleks võimalik mõistlikult ette näha, millisesse kohtusse, mis ei ole tema alalise elukoha järgse liikmesriigi kohus, võib teda kaevata”³⁶.

29. Neil asjaoludel teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata eelotsusetaotluse esitanud kohtu esimesele küsimusele, et määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 tuleb tõlgendada selliselt, et see on kohaldatav Euroopa patendi rikkumist käsitlevas kohtuvaidluses, mille kostjateks on erinevates liikmesriikides asuvad äriühingud, juhul kui hagid käsitlevad eraldi ühes ja samas liikmesriigis toime pandud tegusid, mis rikuvad ühte ja sama Euroopa patendi siseriiklikku osa, mida reguleerib üks ja sama normistik.

30 — Selles kohtuasjas ei analüüsita, kas hagid oleks otstarbekas esitada määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 3 alusel, ning seetõttu ei käsitleta seda küsimust ka käesolevas ettepanekus.

31 — Vt selle kohta kohtujurist Léger’ ettepanek kohtuasjas, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus Roche Nederland jt (ettepaneku punktid 97 ja 118).

32 — Vt selle kohta Blumer, F., *Patent Law and International Private Law on both Sides of the Atlantic*, Ülemaailmse Intellektuaalomandi Organisatsiooni kollokvium teemal „Rahvusvaheline eraõigus ja intellektuaalomand”, Genf, 30. ja 31. jaanuar 2001 (WIPO/PIL/01/3).

33 — Euroopa Kohus leidis eespool viidatud kohtuotsuse Roche Nederland jt punktis 33, et „juhul, kui on esitatud hagid erinevates osalisriikides asuvate äriühingute vastu selliste rikkumiste suhtes, mis on aset leidnud selle konkreetse riigi territooriumil, ei eksisteeri ühe ja sama Euroopa patendi rikkumise vahel sellist seost”.

34 — Olgu meenutatud, et Euroopa Kohus on leidnud, et määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 tuleb kohaldada olenemata sellest, et koos menetlemisele kuuluvate hagide õiguslik alus ei ole identne. Vt eespool viidatud kohtuotsus Freeport (punktid 31–47).

35 — 13. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-103/05: Reisch Montage (EKL 2006, lk I-6827, punkt 24).

36 — Vt eespool viidatud kohtuotsus Reisch Montage (punkt 25); vt seoses Brüsseli konventsiooni artikli 5 punktiga 1 ka 17. juuni 1992. aasta otsus kohtuasjas C-26/91 : Handte (EKL 1992, lk I-3967, punkt 18); 28. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-440/97: GIE Groupe Concorde jt, (EKL 1999, lk I-6307, punkt 24); 19. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-256/00: Besix (EKL 2001, lk I-1699, punktis 24–26); seoses erandiga *forum non conveniens* vt 1. märtsi 2005. aasta otsus kohtuasjas C-281/02: Owusu (EKL 2005, lk I-1383, punkt 40); seoses Brüsseli konventsiooni artikliga 24 vt 28. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-104/03: St. Paul Dairy (EKL 2005, lk I-3481, punkt 19).

B. Kõrvalmenetlus

30. Teise rühma küsimustega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas asjaolu, et patendi kehtivus on vaidlustatud kõrvalmenetluses, milles taotletakse piiriülese rikkumise keelu kehtestamist ning mis toimub paralleelselt põhimenetlusega, mille ese on rikkumise tuvastamine, on piisav (ning jaatava vastuse korral: millistel vormilistel ja menetluslikel tingimustel) selleks, et määruse nr 44/2001 artikli 22 punkt 4 muutuks kohaldatavaks, nii et esiteks peab kohus, kuhu hagi esitati, määruse nr 44/2001 artikli 25 alusel kuulutama, et asi ei allu talle, ning teiseks peab ta sellest tulenevalt määruse nr 44/2001 artikli 31 alusel hindama, kas kõrvalmenetlus allub talle.

1. Määruse nr 44/2001 artikli 22 punkti 4 tõlgendamine

31. Määruse nr 44/2001 artikli 22 punkti 4 sätete ulatust tuleb analüüsida kohtuotsuse GAT³⁷ põhistust ja resolutsiooni silmas pidades.

32. Selles kohtuotsuses asus Euroopa Kohus seisukohale, et kui pidada silmas Brüsseli konventsiooni artikli 16 punkti 4 eesmärgi ning seda, kus kõnealune säte konventsiooni süsteemis paikneb,³⁸ tuleb seda sätet tõlgendada nii, et erandliku kohtualluvuse eeskiri, mille see säte kehtestab, puudutab kõiki vaidlusi, mis käsitlevad patendi registreerimist või kehtivust, olenemata sellest, kas küsimus on tõstatatud hagi või vastuväites ning olenemata sellest, millises menetlusetapis on nimetatud küsimus tõstatatud.

33. Käsitlemata nende sätete tekkelugu, võib rõhutada, et Brüsseli konventsiooniga kehtestatud süsteemi aluse ja eesmärgi kontekstis oli selle lahenduse põhjenduseks kolm kaalutluste rühma³⁹: esiteks Brüsseli konventsiooni artikli 16 punktiga 4 kehtestatud erandliku kohtualluvuse siduvus;⁴⁰ teiseks vajadus tagada kohtualluvuse eeskirjade ettenähtavus ja seeläbi õiguskindlus, vältides olukorda, kus asi võib alluda mitmele kohtule⁴¹ ja viimaks vajadus vältida otsuste vastuolulisuse ohtu, mida Brüsseli konventsioon püüdis teha.⁴²

34. Saksamaa Liitvabariik, Kreeka Vabariik, Hispaania Kuningriik ning komisjon, kes kordavad selles osas teatavaid eelotsusetaotluse esitanud kohtu argumente, on sisuliselt ühel meelel selles, et kohus, kellele on nii nagu praegu põhikohtuasjas esitatud kõrvalnõue, ei lahenda sisulisi küsimusi ega tuvasta rikkumise asetleidmist (see on põhihagi ese), ega otsusta patendi kehtivuse üle (kõrvalmenetluses esitatud vastuväide), vaid peab vastupidi üldjuhul piirduma selle kontrollimisega, kas ajutise meetme kohaldamise tingimused on täidetud. Juhul kui hinnatakse patendi kehtivust, tehakse seda üksnes *prima facie*, ning selle hinnangu põhjal ei tehta lõplikku otsust, mistõttu ei ole mingit vastuoluliste otsuste tegemise ohtu.

35. Seda seiskohta tuleb siiski käsitleda eelkõige eespool viidatud kohtuotsuse GAT punkti 30 alusel, milles Euroopa Kohus võttis nimelt seisukoha kõrvalmenetlustes tehtavate otsuste mõju suhtes Brüsseli konventsiooni artikli 16 punkti 4 kohaldatavusele. Väideti, et kuna kõrvalmenetluses patendi kehtivuse üle tehtava otsuse mõju piirdub Saksamaa õiguse kohaselt üksnes menetluse pooltega (*inter partes*-mõju), siis ei saa esineda vastuoluliste otsuste tegemise ohtu. Euroopa Kohus lükkas selle väite tagasi ühtaegu väga üldsõnaliselt ja väga kindlalt.

37 — Eespool viidatud kohtuotsus GAT, punktid 13–31.

38 — Punktid 20–24.

39 — Nende sätete tekkeloo osas viidatakse hulgalistele õigusteoreetilistele töödele.

40 — Punktid 26 ja 27.

41 — Punkt 28.

42 — Punkt 29.

36. Rõhutades, et niisuguse otsusega kaasnevad tagajärjed määratakse kindlaks siseriiklikus õiguses ning et paljudes liikmesriikides on patendi tühistamise otsusel *erga omnes*-mõju, märkis Euroopa Kohus, et selleks, et „vältida vastuoluliste otsuste ohtu, oleks seega vaja piirata muu riigi kui patendi välja andnud riigi kohtute pädevust otsustada täiendavalt välismaise patendi kehtivuse üle ainult juhtudega, mil kohaldatav siseriiklik õigus omistab tehtavale otsusele mõju, mis on piiratud üksnes menetluse pooltega”. Euroopa Kohus leidis, et see ei oleks võimalik, kuna „[s]elline piirang viiks [...] moonutusteni, kahjustades osalisriikidele ja huvitatud isikutele konventsioonist tulenevate õiguste ja kohustuste võrdsust ja ühetaolisust”⁴³.

37. Kas seetõttu tuleb asuda seisukohale, et eespool viidatud kohtuotsus GAT paneb eelotsusetaotluse esitanud kohtule põhikohtuasja asjaoludel kohustuse tunnistada, et asi ei allu talle? Minu meelest tuleb sellele küsimusele anda varjundirikkam vastus, mis arvestab menetlusliku reaalsusega.

38. Tuleb rõhutada, et tekkida võib üksnes kolm olukorda olenevalt sellest, kas patendi kehtivuse küsimus on tõstatatud nii põhimenetluses kui ka kõrvalmenetluses (variant a) või on see tõstatatud üksnes põhimenetluses (variant b) või üksnes kõrvalmenetluses (variant c).

39. Variantide a ja b korral kuulub kohaldamisele kohtuotsuses GAT väljakujundatud kohtupraktika ning asja menetlev kohus peab seega kuulutama vastavalt määruse 44/2001 artiklile 25, et põhihagi ei allu talle ning hindama, kas tal tuleb kohaldada taotletud ajutist meetet vastavalt määruse nr 44/2001 artiklile 31.

40. Variandi c puhul võivad kaks olukorda kokku langeda. Võib juhtuda, et kostjal ei ole olnud võimalust tõstatada patendi kehtivuse küsimust põhimenetluses, näiteks juhul, kui ajutine meede on võetud enne põhihagi esitamist⁴⁴ (olukord c1). Võib ka juhtuda, et kostjal on see võimalus olnud, kuid ta pole pidanud vajalikuks seda kasutada (olukord c2, millega tundub olevat tegemist praegusel juhul põhikohtuasjas aset leidnud olukorra puhul, kuid seda asjaolu peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus).

41. Olukorras c1 peab kohus, kuhu on pöördutud, saama läbi vaadata ajutiste meetmete või kaitsemeetmete kohaldamise avalduse ja vajaduse korral selle rahuldama, pidades seejuures rangelt kinni kohtuasjas GAT väljakujundatud kohtupraktikast. See tähendab, et niisugust ajutist meetet võib kohaldada üksnes tingimusel, et samale kohtule esitatakse mõistliku aja jooksul ka taotletud ajutise meetmega seotud põhihagi, milleks patendi rikkumise keelu taotlemise menetluses on taotlus tuvastada rikkumine; põhimenetluses saab tagada kohtuasjas GAT väljakujundatud kohtupraktika järgimise ning niisiis tuleb ajutiste meetmete kohaldamise menetluses rangelt järgida tingimust, et see menetlus ei tohi tekitada lõplikke tagajärgi.

42. Olukorras c2 aga ei saa kõrvalmenetluses esitatud argument, et patent on tühine, põhimõtteliselt tuua kaasa seda, et kohus, kellele hagi on esitatud, peab kuulutama, et põhihagi ei allu vastavalt määruse nr 44/2001 artiklile 25 talle. Sellise variandi korral võib tegelikult eeldada, et vaidlusaluse patendi tühisuse argumendi puhul on tegemist venitamistaktikaga ning kostja ülesanne on tõendada, et ta on esitanud kohtualluvuse sätete järgi pädevale kohtule hagi nimetatud patendi tühisuse tuvastamiseks. Kohus, kuhu on pöördutud, võib seega tingimusel, et põhikohtuasi allub talle, võtta taotletud ajutise meetme vastavalt oma asukohariigi õigusele.

43. Seetõttu teen Euroopa Kohtule ettepaneku asuda seisukohale, et määruse nr 44/2001 artikli 22 punkti 4 tuleb tõlgendada selliselt, et selles sätestatud erandliku kohtualluvuse eeskiri ei kuulu kohaldamisele juhul, kui patendi kehtivuse küsimus tõstatatakse üksnes kõrvalmenetluses, eeldusel et selle menetluse tulemusel tehtav otsus ei ole lõplik.

43 — Vt määruses nr 44/2001 osas 28. aprilli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-420/07: Apostolides (EKL 2009, lk I-3571, punkt 41).

44 — Kuigi see variant võib tunduda absurdne, kuna kõrvalmenetlus on juba loomuldasa n-ö poogitud samaaegselt toimuva põhimenetluse külge, võib see – nagu mul oli juba eespool võimalus märkida – siiski aset leida.

2. Määruse nr 44/2001 artikli 31 tõlgendamine

44. Esitan seda küsimust käsitleva ettepaneku üksnes täiendavalt, juhuks kui Euroopa Kohus peaks asuma seisukohale, et määruse nr 44/2001 artikli 22 punkti 4 alusel ei allu põhivaidlus eelotsusetaotluse esitanud kohtule, ehk et kogu põhivaidlus ei allu nimetatud kohtule kõnealuse määruse artikli 6 punkti 1 alusel.

45. Õigupoolest, ning nagu nähtub ka väljakujunenud kohtupraktikast,⁴⁵ on kohus, kellele vastavalt mõnele Brüsseli konventsioonis ja nüüdsest määruses nr 44/2001 sätestatud kohtualluvuse eeskirjale allub sisuline vaidlus, õigustatud võtma ajutise või kaitsemeetme, ilma et viimati nimetatud õigustus oleks allutatud muudele tingimustele.⁴⁶

46. Euroopa Kohtu praktikast ilmneb, et nii määruse nr 44/2001 artikkel 31 kui ka sellele eelnenud Brüsseli konventsiooni artikkel 24 näevad ette sõltumatu kohtualluvuse eeskirja,⁴⁷ mis täiendab määruse nr 44/2001 artiklites 2–24 sisalduvaid kohtualluvuse eeskirju.⁴⁸ Kuna see säte näeb ette erandi määrusega nr 44/2001 kehtestatud kohtualluvuse süsteemist, siis tuleb seda siiski tõlgendada kitsalt,⁴⁹ kuna ajutine kohtualluvus on seotud teatavate Euroopa Kohtu praktikas väljakujundatud tingimustega, mis arvestavad kaitstavate õigustega ning taotletud meetmete eesmärgi ja esemega.⁵⁰

47. Esiteks peavad ajutised meetmed kuuluma määruse nr 44/2001 kohaldamisalasse, mis on piiratud mõistega „tsiviil- ja kaubandusasjad”, ning arvestades erinevates liikmesriikides kasutusel olevate meetmete suurt hulka tuleb seda kuuluvust kontrollida mitte lähtuvalt meetmetest kui sellistest, vaid lähtuvalt õigustest, mida nendega kaitstakse.⁵¹ Nii on see kahtlemata ka patendi rikkumist käsitlevate hagide puhul, millele on kohaldatavad määruse nr 44/2001 üldeeskirjad,⁵² samuti ajutiste meetmete kohaldamise taotluste puhul, milles nii nagu põhikohtuasjas taotletakse piiriülese rikkumise keelamist.⁵³

48. Lisaks peavad määruse nr 44/2001 artikli 31 alusel võetavad meetmed olema ajutised ehk olema suunatud faktilise või õigusliku olukorra säilitamisele, selleks et kaitsta õigusi, mille tunnustamist põhikohtuasjas taotletakse.⁵⁴ See tingimus tähendab eelkõige, et määruse nr 44/2001 artikli 31 alusel võetav meede peab olema ajas piiratud.

45 — Eespool viidatud kohtuotsus Van Uden (punktid 22 ja 48) ja 27. aprilli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-99/96: Mietz (EKL 1999, lk I-2277, punkt 41).

46 — Väärrib mainimist, et need sätted on üle võetud ka määruse nr 44/2001 ümbersõnastamise ettepanekus, täpsemalt selle punktis 35.

47 — Eespool viidatud kohtuotsus Van Uden (punkt 42). Vt eelkõige Pertegás Sender, M., „Article 24 of the Brussels Convention: a particular Reading for Patent Infringement Disputes?”, teoses Fentiman R. jt, *L'espace judiciaire européen en matières civile et commerciale*, Bruylant, 1999, lk 277; Pertegás Sender, M. *Cross-Border Enforcement of Patent Rights*, Oxford University Press, lk 130, nr 3.138.

48 — Selle sätte osas vt P. Jenard'i aruannet 27. septembri 1968. aastal Brüsselis alla kirjutatud konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (EÜT 1979, C 59, lk 1, eelkõige lk 42) kohta ning Fausto Pocari seletuskirja 30. oktoobril 2007 Luganos alla kirjutatud tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ja neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsioonile (ELT C 319, 2009, lk 1, punkt 124).

49 — Vt seoses Brüsseli konventsiooni artikliga 24 eespool viidatud kohtuotsus St. Paul Dairy (punkt 11).

50 — Eespool viidatud kohtuotsused Van Uden (punkt 46) ja Mietz (punkt 47).

51 — 27. märtsi 1979. aasta otsus kohtuasjas 143/78: de Cavel (EKL 1979, lk 1055, punkt 8); 26. märtsi 1992. aasta otsus kohtuasjas C-261/90: Reichert ja Kockler (EKL 1992, lk I-2149, punkt 32), eespool viidatud kohtuotsus Van Uden (punkt 33) ning eespool viidatud kohtuotsus Realchemie Nederland, punkt 40.

52 — 15. novembri 1983. aasta otsus kohtuasjas 288/82: Duijnste (EKL 1983, lk 3663, punkt 23).

53 — Olgugi et Euroopa Kohus on asunud seisukohale, et selle kontrollimine, kas asi on tõesti nii, on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne. Vt eespool viidatud kohtuotsus St. Paul Dairy (punkt 10).

54 — Eespool viidatud kohtuotsused Reichert ja Kockler (punkt 34); Van Uden (punkt 37) ja St. Paul Dairy (punkt 13).

49. Euroopa Kohus on väga üldsõnaliselt rõhutanud, et niisuguse meetme kohaldamine nõuab „kohtult lisaks erilisele ettevaatusele nende konkreetsete asjaolude põhjalikku tundmist, mille suhtes võetud meetmed peavad tulemusi andma”, mis tähendab, et kohtul peab olema võimalik „seada meetme kohaldamisel ajalisi piiranguid” ning laiemalt „seada meetmele piiranguid, mis tagavad, et meede oleks ajutine või kaitsev”⁵⁵, ning seda üldjuhul kuni otsuse tegemiseni põhimenetluses.

50. Lisaks ning just nimelt eesmärgiga tagada, et määruse n 44/2001 artikli 31 alusel võetud meede oleks ajutine või kaitsev, seadis Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuses Van Uden⁵⁶ täiendava tingimuse, mille kohaselt peab esinema tegelik seos taotletud ajutiste meetmete eseme ja liikmesriigi selle kohtu territoriaalse pädevuse vahel, kelle poole on pöördutud,⁵⁷ viimati nimetatud asjaolu ongi eelotsusetaotluse esitanud kohtu viimase küsimuse ese.

51. Euroopa Kohtul ei ole seni olnud otsest võimalust täpsustada, mida need kaks tingimust tähendavad intellektuaalomandi valdkonnas.

52. Kuna käesoleval juhul esitati kõrvalnõue põhikohtuasjas pärast põhihagi esitamist, nii et tingimust, et kohaldatav ajutine meede peab olema ajas piiratud, võib pidada potentsiaalselt täidetuks, siis keskendun eeskätt tegeliku seose olemasolu nõudva tingimuse analüüsile.

53. Seda, kriitika alla sattunud⁵⁸ tingimust tõlgendatakse mitmeti.⁵⁹ Mõne jaoks piirab see nõue võetud meetmete piiriülest mõju. Teised leiavad, et see tingimus tähendab, et võetud meetme mõju avaldub vähemalt osaliselt selles liikmesriigis, kus kohtusse pöörduti. Seega ei toimi see tingimus sugugi võetud meetme ruumilise kohaldamisala piirajana, kuna asjaomane meede võib vastupidi omada tagajärgi teistes liikmesriikides kui see, kus asub asja menetlev kohus, ning omada seega piiriülest mõju.⁶⁰ Pigem on tegemist tingimusega, mis määratleb taotletud ajutise meetme minimaalse territoriaalse kohaldamisala. Tegeliku seose olemasolu tuleb seega hinnata analüüsides peamiselt seda, kuidas toimub täitemenetlus asja menetleva kohtu asukohariigis.⁶¹

54. Õigupoolest näib mulle, et võib öelda, et liikmesriigi kohus, kellele põhihagi – oletagem – ei allu, võib kuulutada, et ajutise meetme kohaldamine määruse nr 44/2001 artikli 31 alusel on tema alluvuses, üksnes juhul, kui sellel meetmel on õiguslik mõju nimetatud liikmesriigi territooriumil ja see on seal täidetav. Sama kohtu ülesanne on hinnata – ning ühtlasi on ta ise kõige pädevam hindama –, kas niisugune tegelik seos esineb.

55 — 21. mai 1980. aasta otsus kohtuasjas 125/79: Denilauler (EKL 1980, lk 1553, punktid 15 ja 16); eespool viidatud kohtuotsused Reichert ja Kockler (punkt 33) ja Van Uden (punkt 38).

56 — Punkt 40.

57 — Tuleb täpsustada, et kuigi Euroopa Kohus ei ole oma hilisemates otsustes seda tingimust formaalselt ja sõnaselgelt nimetanud, on ta sellele siiski viidanud eespool viidatud kohtuotsuses Mietz (punkt 42).

58 — Eelkõige komisjoni poolt, kes on viidanud doktriinile nii eespool viidatud aruandes määruse nr 44/2001 kohaldamise kohta kui ka eespool viidatud rohelises raamatus määruse nr 44/2001 läbivaatamise kohta. Eespool viidatud 7. septembri 2010. aasta resolutsioonis parlament „nõuab tungivalt põhjenduse kasutuselevõtmist probleemide ületamiseks, mis tulenevad [nendest] nõuetest”. Ülevaate saamiseks vt Dickinson, A., Provisional Measures in the „Brussels I” Review: Disturbing the Status Quo?, *Journal of Private International Law*, 2010, 6. kd, nr 3, lk 519.

59 — Vt eelkõige eespool viidatud Pertegas Sender, M. *Cross-Border Enforcement of Patent Rights*, punkt 3.158; Janssens, M.-C., „*International Disputes Involving Intellectual Property Rights : How to Take the Hurdles of Jurisdiction and Applicable Law*”, teoses Dirix, E., ja Leleu, Y.-H., *The Belgian report at the XVIIIth Congress of Washington of the International Academy of Comparative Law*, Bruylant, 2011, nr 46, lk 611 ja 640.

60 — Euroopa Kohus on seda mh meelde tuletanud 15. juuli 2010. aasta otsuses kohtuasjas C-256/09: Purrucker (EKL 2010, lk I-7349, punkt 85), viidates selles osas Alegría Borrás seletuskirjale Euroopa Liidu lepingu artiklil K3 põhinevale konventsioonile, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega (EÜT 1988, C 221, 1998, lk 27, punkt 59); vt ka eespool viidatud kohtuotsus Denilauler (punkt 17).

61 — Eespool viidatud määruse nr 44/2001 ümbersõnastamise ettepanek (punkt 3.1.5, põhjendus 25) näeb ette, et kui ajutiste meetmete võtmise määrab kohus, kellele allub asja sisuline menetlemine, tuleks tagada nende piiriülene tunnustamine ja täitmine, samas kui niisugused meetmed võtab vastu kohus, kelle alluvusse ei kuulu asja sisuline menetlemine, peaks nende mõju piirduma kõnealuse liikmesriigi territooriumiga. Vt ka nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määruse (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta (EÜT 1994, L 11, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 146) artikkel 99 ja nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määruse (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta (ELT L 78, lk 1) artikkel 103.

55. Seetõttu teen Euroopa Kohtule ettepaneku asuda seisukohale, et määruse nr 44/2001 artiklit 31 tuleb tõlgendada selliselt, et liikmesriigi kohus ei ole õigustatud kohaldama ajutist meedet, millel puudub õiguslik mõju tema asukoha liikmesriigi territooriumil; nimetatud asjaolu kindlakstegemine on selle kohtu enda ülesanne.

V. Ettepanek

56. Kokkuvõttes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Rechtbank 's-Gravenhage esitatud eelotsuse küsimustele järgmiselt:

1. Esimese võimalusena, et:

- a) Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 6 punkti 1 tuleb tõlgendada selliselt, et see on kohaldatav Euroopa patendi rikkumist käsitlevas kohtuvaidluses, mille kostjateks on erinevates liikmesriikides asuvad äriühingud, juhul kui hagid käsitlevad eraldi ühes ja samas liikmesriigis toime pandud tegusid, mis rikuvad ühte ja sama Euroopa patendi siseriiklikku osa, mida reguleerib üks ja sama normistik.
- b) Määruse nr 44/2001 artikli 22 punkti 4 tuleb tõlgendada selliselt, et selles sätestatud erandliku kohtualluvuse eeskiri ei kuulu kohaldamisele juhul, kui patendi kehtivuse küsimus tõstatatakse üksnes kõrvalmenetluses, eeldusel et selle menetluse tulemusel tehtav otsus ei ole lõplik.

2. Ja teise võimalusena, et:

Määruse nr 44/2001 artiklit 31 tuleb tõlgendada selliselt, et liikmesriigi kohus ei ole õigustatud kohaldama ajutist meedet, millel puudub õiguslik mõju tema asukoha liikmesriigi territooriumil; nimetatud asjaolu kindlakstegemine on selle kohtu enda ülesanne.